

формуванню професійного судження аудитора. Їх системне застосування дозволяє мінімізувати ймовірність помилкового аудиторського висновку та підвищити рівень довіри як до фінансової звітності підприємства, так і аудиторської професії в цілому.

Список використаних джерел

1. Професійна організація аудиторів, бухгалтерів та викладачів обліково-контрольних дисциплін. Аналітичні процедури в аудиті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://abv.org.ua/materials/article/article-audit-in-low>
2. Державна аудиторська служба України. Новини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://biz.ligazakon.net/news/233818_derzhauditsluzhba-u-2024-rots-poperedilaporushennya-u-sfer-publchnikh-zakupvel-na-sumu-224-mlrd-grn
3. Міжнародний стандарт аудиту 520 «Аналітичні процедури» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_ukr.pdf

УДК 657.6

Ткаченко Д.О.,

аспірант ф-ту ОПМ, спец.071 «Облік і оподаткування»

*Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
науковий керівник – Слободяник Ю.Б – д.е.н., професор кафедри аудиту*

ДЕРЖАВНИЙ АУДИТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

В умовах глобальних викликів, зростання макроекономічної нестабільності та посилення вимог до прозорості публічного управління державний аудит набуває особливої ролі як ефективний інструмент забезпечення економічної безпеки держави. Його значення виходить далеко за межі традиційного контролю за використанням бюджетних коштів і охоплює оцінку економічності, ефективності та результативності діяльності органів державної влади, відповідність управління суспільними ресурсами принципам належного врядування.

Економічна безпека держави характеризується здатністю національної економіки до стійкого розвитку, захисту від внутрішніх і зовнішніх загроз, а також забезпечення належного рівня добробуту населення. У цьому контексті державний аудит виступає механізмом виявлення ризиків, попередження фінансових порушень та підвищення якості управлінських рішень.

Державний аудит є невід’ємним елементом системи фінансового контролю, що забезпечує підзвітність, прозорість та ефективність використання публічних фінансів, що прямо відображено у Лімській декларації керівних принципів аудиту (INTOSAI-P 1) [1]. Рахункова палата України як незалежний орган зовнішнього державного аудиту відіграє особливу роль, оскільки її діяльність безпосередньо спрямована на зміцнення фінансової та економічної безпеки держави. Аналіз функціональних напрямів діяльності Рахункової палати

свідчить, що ключовим елементом забезпечення економічної безпеки є контроль за формуванням та виконанням Державного бюджету [2]. Проведення експертизи бюджетних показників, оцінка ефективності бюджетної політики та аналіз звітності дозволяють виявляти макрофінансові дисбаланси, ризики дефіциту та неефективного використання ресурсів, що прямо впливає на фінансову стабільність держави.

Важливим напрямом діяльності Рахункової палати є аудит секторів, що мають стратегічне значення для економіки, зокрема енергетики, інфраструктури, державної власності, оборонно-промислового комплексу та соціальної сфери. Такий підхід дозволяє здійснювати системний контроль за використанням ресурсів у критичних галузях та своєчасно виявляти загрози економічній безпеці.

Не менш суттєвим компонентом забезпечення економічної безпеки є антикорупційна спрямованість діяльності Рахункової палати. Контроль у сфері публічних закупівель, аудит діяльності органів влади та формування рекомендацій щодо усунення порушень сприяють зниженню рівня корупційних ризиків, які є однією з ключових загроз економічній стабільності. Крім того, діяльність Рахункової палати спрямована на забезпечення прозорості та підзвітності органів державної влади, що відповідає положенням INTOSAI-P 12 «Значення та переваги вищих органів аудиту – вплив на життя громадян». Публічність результатів аудиту підвищує довіру суспільства до державних інституцій, сприяє боротьбі з корупцією та формує основу для ефективного громадського контролю, що також є важливим чинником зміцнення економічної безпеки.

Слід зазначити, що діяльність Рахункової палати сьогодні базується на міжнародних стандартах аудиту в державному секторі. Це сприяє підвищенню якості аудиторських процедур, забезпеченню їх незалежності та зміцненню інституційної спроможності вищого органу аудиту. Методологія фінансових аудитів, аудитів відповідності та аудитів діяльності (ефективності) за стандартами INTOSAI базується на ризик-орієнтованому підході. При цьому аудиторі не лише фіксують порушення, а й аналізують причини їх виникнення, оцінюють рівень ризиків та надають рекомендації щодо їх мінімізації. Такий підхід дозволяє зосередити увагу на найбільш уразливих сферах державного управління, підвищуючи ефективність аудиторських процедур та забезпечуючи своєчасне реагування на економічні загрози. Особливе значення має аудит діяльності (ефективності), спрямований на оцінку економічності, ефективності та результативності систем, процесів, державних програм. Проведення таких аудитів дає змогу виявляти вади процесів, управлінські дисфункції, а також неефективні витрати, що їх супроводжують, які формують системні ризики для економіки. Саме аудити діяльності (ефективності) дозволяють оцінити досягнення стратегічних цілей державної політики та раціональність використання ресурсів. Результати аудиторських перевірок повинні використовуватись при формуванні державної політики, плануванні бюджету та реалізації реформ. Це забезпечує зворотний зв'язок між цілями розвитку та фактичними результатами діяльності державних органів.

В умовах цифровізації державного управління важливим напрямом

розвитку державного аудиту є впровадження сучасних інформаційно-аналітичних технологій, що дозволяють здійснювати безперервний моніторинг фінансових операцій та підвищувати якість аудиторських процедур. Це сприяє посиленню превентивної функції аудиту та формуванню системи раннього попередження економічних загроз.

Таким чином, державний аудит, реалізований через інституційні механізми Рахункової палати та заснований на міжнародних стандартах INTOSAI, виступає комплексним інструментом забезпечення економічної безпеки. Його ефективність проявляється у поєднанні контрольної, аналітичної та превентивної функцій, що забезпечують раціональне використання суспільних ресурсів, підвищення якості управління та зміцнення фінансової стабільності держави.

Список використаних джерел

1. *The INTOSAI Framework of Professional Pronouncements*. URL: <https://www.issai.org/> (дата звернення: 20.04.2026).
2. *Рахункова палата*. URL: <https://rp.gov.ua/home/> (дата звернення: 20.04.2026).

УДК 657.6

Токарик С.В.,
здобувачка ф-ту ФФО, 3 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Державний торговельно-економічний університет,
науковий керівник – Овчарик Р.Ю. – к.е.н.,
доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту

РОЛЬ АУДИТУ У ФОРМУВАННІ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ТА ПІДТРИМЦІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ

У сучасних умовах цифровізація бізнесу стала не просто напрямом оновлення діяльності підприємств. Перехід до електронного документообігу, використання великих даних, штучного інтелекту та хмарних технологій змінює саму логіку аудиторської роботи. Зміст аудиту розширюється, адже аудитор повинен оцінювати надійність цифрових інструментів, повноту даних, безпеку їх обробки та здатність підприємства працювати в нових технологічних умовах. Саме тому в цифровому середовищі аудит поступово перетворюється на важливий елемент загальної системи управління, що дозволяє швидше виявляти слабкі місця, попереджати ризики та підвищувати якість управлінських рішень [1, с. 198-199].

Аудит у системі економічної безпеки підприємства доцільно розглядати як інструмент, що допомагає не лише фіксувати вже наявні порушення, а й попереджати появу нових загроз. У такій системі аудит виконує роль аналітичного і попереджувального механізму, який допомагає оцінити поточний стан безпеки, знайти критичні зони та підібрати управлінські дії відповідно до рівня загроз і стану цифрового розвитку підприємства [2, с. 183-184].